

2 | Άτομα που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου στον πληθυσμό

ΣΥΝΟΨΗ

Στην Ελλάδα εκτιμάται ότι περίπου από **0,82** έως **1,14** άτομα ανά 1.000 άτομα πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου (χρήση οπιοειδών) το **2023**.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη εκτίμηση του ΕΚΤΕΠΝ, η οποία βασίζεται στη διεθνώς προτιμώμενη μέθοδο των πολλαπλών εγγραφών (multiple records ή capture-recapture) στα ετήσια δεδομένα του Δείκτη Αίτησης Θεραπείας και αφορά το έτος **2023**, ο συνολικός αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση οπιοειδών υπολογίζεται στα **6.375** άτομα, με 95% διάστημα εμπιστοσύνης **5.452 – 7.570**. Υπάρχει ένδειξη μιας φθίνουσας τάσης τα τελευταία χρόνια, από την αντίστοιχη εκτίμηση των **14.753** χρηστών του έτους **2019**.

Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που κάνουν ενέσιμη χρήση (στη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών) εκτιμάται στα **2.523** (95% δ.ε. **1.894 – 3.536**), παρόμοια με την αντίστοιχη εκτίμηση της προηγούμενης χρονιάς, η οποία ήταν 2.598 (95% δ.ε. 1.856 – 3.890).

Στην Ελλάδα εκτιμάται ότι περίπου από **0,82** έως **1,14** άτομα ανά 1.000 άτομα πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου (χρήση οπιοειδών). Η πιο πρόσφατη εκτίμηση αφορά το έτος **2023**.

Για το έτος **2023**, ο συνολικός αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου ηλικίας 15-64 ετών με κύρια ουσία τα οπιοειδή υπολογίζεται στα **6.375** άτομα, με 95% διάστημα εμπιστοσύνης **5.452 – 7.570** βάσει της καθιερωμένης ανάλυσης με τρεις πηγές. Σε σχέση με το μέγεθος του γενικού πληθυσμού αυτής της ηλικίας, αντιπροσωπεύει μία αναλογία **0,96** τοις χιλίοις (95% δ.ε. **0,82 – 1,14**). Ο **Πίνακας 2.1** παρουσιάζει τον αριθμό των ατόμων που υπολογίστηκε για το **2023** ότι κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου κατά φύλο, ηλικία και τόπο κατοικίας. Η αντίστοιχη εκτίμηση για το **2022** ήταν **8.330** με 95% δ.ε. από **6.925 έως 10.212**. Αν και τα διαστήματα εμπιστοσύνης είναι σχετικά μεγάλα, οι ετήσιες συνολικές εκτιμήσεις φαίνεται να ακολουθούν μία φθίνουσα τάση τα τελευταία χρόνια (βλ. **Γράφημα 2.1**).

Πίνακας 2.1: Αριθμός ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου με ηλικία 15-64 ετών και κύρια ουσία τα οπιοειδή ανά φύλο και ηλικία, έτος 2023.

	Εγγραφές	Κρυμμένος πληθυσμός ¹	Εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού Πληθυσμός	95% δ.ε. ²
Σύνολο	1.566	4.809	6.375	5.452 – 7.570
Φύλο				
Άνδρες	1.351	4.164	5.515	4.661 – 6.644
Γυναίκες	213	617	830	582 – 1.297
Ηλικία				
15-24	62	150	212	143 – 485
25-34	264	779	1.043	758 – 1.542
35-64	1.240	3.613	4.853	4.080 – 5.885
Τόπος διαμονής				
Αττική	731	2.197	2.928	2.355 – 3.759
Θεσσαλονίκη	183	470	653	495 – 923

¹Εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου και δεν καταγράφηκαν σε καμία θεραπευτική υπηρεσία κατά το έτος 2023.

²Διάστημα εμπιστοσύνης.

ΠΗΓΗ: ΕΚΤΕΠΝ 2025.

Γράφημα 2.1: Διαχρονικές τάσεις στον εκτιμώμενο αριθμό (κεντρική εκτίμηση και 95% διάστημα εμπιστοσύνης) των ατόμων που κάνουν χρήση ηρωίνης ή άλλων οπιοειδών.

Ο **Πίνακας 2.2** παρουσιάζει τον αριθμό των ατόμων που υπολογίστηκε ότι κάνουν ενέσιμη χρήση (κατά τον τελευταίο μήνα) για το **2023**. Η συνολική εκτίμηση των **2.523** (95% δ.ε. **1.894 – 3.536**) ατόμων είναι παρόμοια με την αντίστοιχη εκτίμηση της προηγούμενης χρονιάς, η οποία ήταν **2.598** (95% δ.ε. **1.856 – 3.890**) (**Γράφημα 2.2**).

Πίνακας 2.2: Αριθμός ατόμων ηλικίας 15-64 ετών που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου και έκαναν ενέσιμη χρήση κατά το τελευταίο μήνα ανά φύλο και ηλικία, έτος 2023.

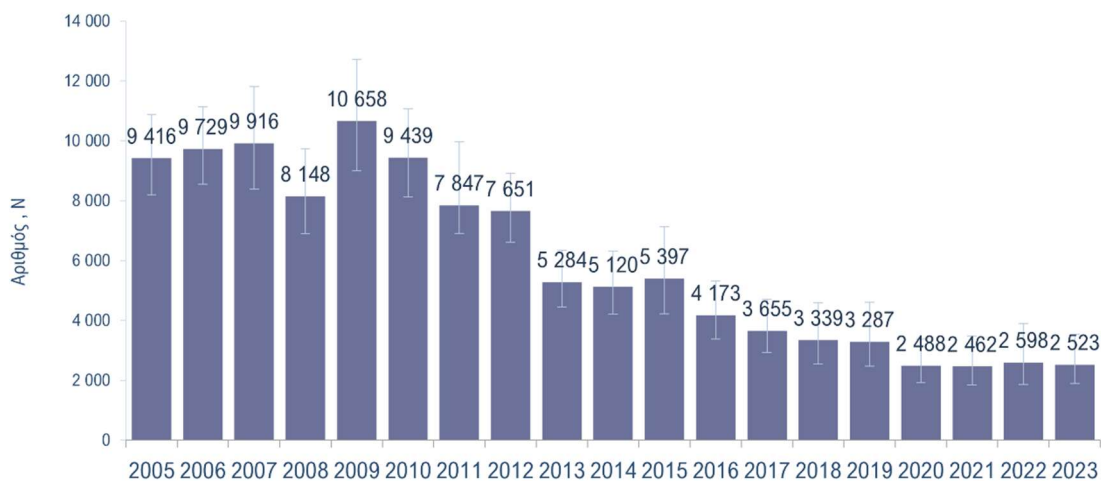
	Εγγραφές	Κρυμμένος πληθυσμός ¹	Εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού Πληθυσμός	95% δ.ε. ²
Σύνολο	529	1.994	2.523	1.894 – 3.536
Φύλο				
Ανδρες	470	1.974	2.444	1.773 – 3.585
Γυναίκες	59	120	179	110 – 377
Ηλικία				
15-24				
25-34	135	392	527	345 – 925
35-64	364	1.443	1.807	1.270 – 2.780
Τόπος διαμονής				
Αττική	202	685	887	585 – 1.522

¹Εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου και δεν καταγράφηκαν σε καμία θεραπευτική υπηρεσία κατά το έτος 2023.

²Διάστημα εμπιστοσύνης.

ΠΗΓΗ: ΕΚΤΕΠΝ 2025.

Γράφημα 2.2: Διαχρονικές τάσεις στον εκτιμώμενο αριθμό (κεντρική εκτίμηση και 95% διάστημα εμπιστοσύνης) των ατόμων που κάνουν ενέσιμη χρήση (τις 30 τελευταίες ημέρες).

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
 ΝΕΥΡΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΩΣ ΑΚΡΩΣΙΑΣ* ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ*
 ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Στοιχεία: ΕΚΤΕΠΝ

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ*Δείκτης προβληματικής χρήσης*

Η εκτίμηση της 'προβληματικής' χρήσης ουσιών αποτελεί έναν από τους πέντε βασικούς επιδημιολογικούς δείκτες που εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τον EUDA για την παρακολούθηση της έκτασης και των προβλημάτων από τη χρήση ουσιών. Στην Ελλάδα, ο δείκτης αυτός εφαρμόζεται από το ΕΚΤΕΠΝ από το 2002.

Συγκεκριμένα, ο δείκτης αυτός ('δείκτης προβληματικής χρήσης') αφορά την παραγωγή έγκυρων και αξιόπιστων εκτιμήσεων για τον αριθμό και τα χαρακτηριστικά των ατόμων τα οποία κάνουν υψηλού κινδύνου χρήση ψυχοδραστικών ουσιών, π.χ. χρήση οπιοειδών, κοκαΐνης και υπερβολικής χρήσης κάνναβης, και δυνητικά θα απευθυνθούν στις εξειδικευμένες υπηρεσίες για βοήθεια.

Για το έτος 2023, όπως και κάθε χρόνο, ο πιθανός αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση υψηλού κινδύνου στην Ελλάδα έχει υπολογιστεί με την εφαρμογή της διεθνώς προτιμώμενης μεθόδου των πολλαπλών εγγραφών (multiple records ή capture-recapture), στα ετήσια δεδομένα του Δείκτη Αίτησης Θεραπείας. Σε αυτή τη μεθοδολογία η προσαρμογή ενός κατάλληλου στατιστικού μοντέλου στις εγγραφές ατόμων με προβλήματα χρήσης ουσιών από τρεις πηγές πληροφόρησης (ΚΕΘΕΑ, Μονάδα Απεξάρτησης Τοξικομανών 18 ΑΝΩ (ΨΝΑ), λοιπό δίκτυο) επιτρέπει την εκτίμηση του μεγέθους του 'κρυμμένου πληθυσμού' των ατόμων που δεν παρουσιάστηκαν σε καμία θεραπευτική υπηρεσία κατά τη διάρκεια του έτους. Σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία, το 'άτομο που κάνει υψηλού κινδύνου χρήση οπιοειδών' ορίζεται ως μέλος του πληθυσμού των ατόμων που κάνουν χρήση οπιοειδών οι οποίοι ενδέχεται κάποια στιγμή να ζητήσουν τη βοήθεια μιας θεραπευτικής υπηρεσίας για τη χρήση τους. Τα άτομα που λαμβάνουν θεραπεία με αγωνιστές οπιοειδών αποτελούν ξεχωριστό πληθυσμό ο οποίος δεν προσμετράται σε αυτή τη διαδικασία.

Περισσότερες πληροφορίες: www.ektepn.gr/activities/epidemiology/pdu

Τελευταία διαθέσιμα στοιχεία: www.ektepn.gr/latest-data/pdu

Clive Richardson, Ελευθερία Καναβού